

Hogyan szólítják meg a könyvtárak a Z generáció tagjait, mennyiben igényel ez új szemléletet a szolgáltatások, a terek, a tartalmak vagy a könyvtári szerepek átgondolásában?

Hogyan????????

Szólítják meg

A KÖNYVTÁRAK

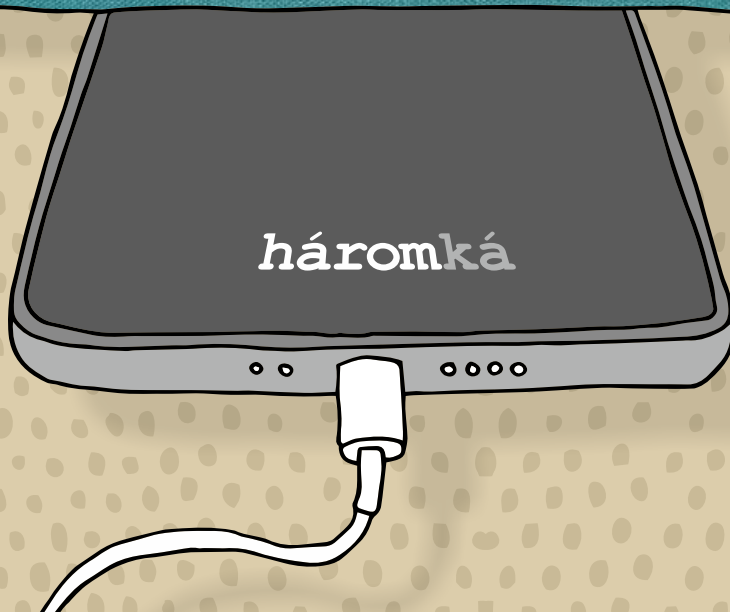
a Z generáció

TAGJAIT

????????

háromká

A legmeghatározóbb használói csoportunk a Z generáció, akiket a digitális, gyors és interaktív információfogyasztás jellemez. Számukra a hagyományos könyvtári működés önmagában már nem elegendő: kritikusak a túlzottan formális intézményi struktúrákkal szemben, és azokat a rugalmas, felhasználóbarát szolgáltatásokat részesítik előnyben, amelyek gyorsan reagálnak igényeikre.

Megszólításuk ott a legeredményesebb, ahol aktívan jelen vannak: elsősorban a közösségi média felületein, rövid, vizuális tartalmakkal, könnyen elérhető, online szolgáltatásokkal, gyors válaszadást biztosító csatornákon keresztül. Tanulási szokásaikat a vizualitás, a párhuzamos információfeldolgozás és a személyre szabott megoldások iránti igény határozza meg.

Kiemelt szerepet kapnak az online könyvtári szolgáltatások, a digitális katalógusok, adatbázisok, e-könyvek és folyóiratok. A könyvtári terek továbbra is fontosak: a csendes tanulótér és egyéni vagy csoportos tanulószobák mellett közösségi találkozóhelyként is funkcionálnak, amihez elengedhetetlen a Wi-Fi és a töltési lehetőségek biztosítása.

A Z generáció nem eltávolodik a könyvtáraktól, hanem más módon használja azokat. Az egyetemi könyvtárakat továbbra is a megbízható információk forrásának tekintik, ugyanakkor azonnali, rövid és pontos tájékoztatást várnak el. Feladatunk, hogy a digitális és mesterséges intelligenciával támogatott környezetben elősegítsük az önálló és kritikus gondolkodás fejlődését.

A felsőoktatási könyvtárak számára mindez nemcsak kihívás, hanem stratégiai lehetőség is: hosszú távon azok az intézmények maradhatnak relevánsak, amelyek képesek alkalmazkodni a változó digitális elvárásokhoz, közben megőrzik alapértékeiket – hiteles tudás közvetítését, az információs műveltség fejlesztését és közösségi szerepüket.

Tóth Csilla

Széchenyi István Egyetem
Egyetemi Könyvtár
és Levéltár,
Győr

A Károni János Megyei Könyvtár sokrétű és folyamatosan megújuló programkínálattal szolítja meg a fiatal korosztályt, aktívan bevonva őket a könyvtár közösségi életébe.

Olvasóköri, interkulturális estek, előadások, kiállítások, alkotóműhelyek és vetélkedők révén a résztvevők játékos, élményszerű formában ismerkedhetnek meg az irodalommal és a helyi értékekkel. A könyvtár kiemelt figyelmet fordít

a digitalizációra is, lehetőséget biztosítva a korszerű technológiai eszközök kipróbálására. A felnőttérszegen kialakított ifjúsági sarok, valamint a friss és aktuális ifjúsági könyvállomány hozzájárul ahhoz, hogy a könyvtár vonzó, inspiráló közösségi térként működjön a fiatalok számára.

Irodalmi találkozók és írónagykövetek bevonásával az olvasás élményszerűvé és személyessé válik. A könyvtár további erőssége a kreatív, fiatalos munkaközösség, valamint a modern, barátságos épület, amely ideális környezetet teremt a közösségi és kulturális tevékenységekhez.

Gyulai Arthur

Károni János
Megyei Könyvtár,
Csíkszereda

A Z generáció megszólítása a könyvtári szolgáltatásmarketingben tudatos szemléletváltást és folyamatos jelenlétet igényel. A gyors, vizuálisan erős, élményalapú és személyre szabott kommunikáció mellett a hitelesség és a társadalmi relevancia is fókuszba kerül. Alapvető kérdés ezért számunkra, hogyan tudjuk a hagyományos gyűjteményi és kutatástámogató funkciókat olyan formában közvetíteni, amely valódi kapcsolódást teremthet. Megszólításuk hosszú távon meghatározza intézményünk társadalmi beágyazottságát.

E szemlélet mentén alakítottuk ki és indította el az Országgyűlés elnöke 2015-ben az Egyetemi-Kutatóintézeti Programot (Ekup), amelynek célja, hogy a fő gyűjtőköreinkhez kötődő hazai felsőoktatási intézményekkel, kutatóintézetekkel szoros szakmai együttműködést alakítsunk ki, így elérve azokat a hallgatókat, kutatókat, akiknek a munkáját a leghatékonyabban tudjuk támogatni.

A program nem pusztán frontális előadásokból, bemutató alkalmakból áll. A könyvtárban megszervezett egyedi alkalmak keretében interaktív, párbeszédre épülő formában ismertetjük meg a hallgatókkal állományunk és a kapcsolódó források és adatbázisok használatát, valamint a tudományos munkát támogató szolgáltatásainkat. Mindezt olyan kontextusban, amely a fiatal generáció számára is releváns kérdéseket érint.

Emellett tudatosan kilépünk saját falaink közül. Külső helyszíneken – egyetemeken, kutatóintézetekben, szakmai rendezvényeken – „házhoz visszük” a könyvtárat. A tréningek, workshopok és tematikus bemutatók lehetőséget teremtenek arra, hogy közvetlen kapcsolatot építsünk ki a hallgatókkal és oktatókkal. Ez a jelenlét nemcsak elérhetőséget, hanem partnerséget is jelent: a Z generáció számára a könyvtár így nem egy távoli intézmény, hanem aktív, reagáló és együttműködő tudásközpont. Tapasztalataink azt mutatják, hogy a személyes jelenlét, az interaktivitás és a szakmai hitelesség együttesen képesek vonzóvá tenni könyvtárunkat. Használóink megszólítása egy állandó tanulási és alkalmazkodási folyamat, amely hosszú távon formálja könyvtárunk szolgáltatási kultúráját, és amelynek eredményei a mindennapjainkban is látványosak: a 150 kutatóhely az olvasóteremben időnként kevésnek bizonyul.

Szóllás Péter

Országgyűlési
Könyvtár,
Budapest

Amikor ezt a kérdést elolvastam, első reakcióként a könyvtári rendszer adatai felé fordultam. Én az X generációhoz tartozom. Így megpróbáltam összegyűjteni, rendszerezni és beazonosítani a regisztrált olvasók között a Z generációhoz tartozó használókat.

A Pannónia Könyvtár regisztrált használóinak életkori megoszlásából egyértelműen kirajzolódik, hogy a könyvtár használói köréből éppen a Z generáció hiányzik a legnagyobb arányban.

Úgy vélem, a 14 év feletti használók számának mintegy kétharmados visszaesése – amely gyakorlatilag a Z generáció jelentős részét jelenti – nem kizárólag a szolgáltatások meglétével vagy hiányosságával magyarázható. Sokkal inkább egy élethelyzeti sajátosságot tükröz: az általános iskola befejezését követően a fiatalok többsége más városban folytatja középiskolai, majd felsőfokú tanulmányait. Ez az időszak gyakran az egyetem végéig tart, és együtt jár a helyi könyvtár használatának megszakadásával. Optimista megközelítésben azonban feltételezhető, hogy a fiatalok egy része később visszatér a városba, és ezzel párhuzamosan a könyvtár használatához is.

Hogy mégis mivel próbáljuk megszólítani a Z generációt? Az állomány átalakítása mellett fontos szerepet kapnak az élményalapú, informális tanulást támogató programok, például felolvasó, helytörténeti és kreatív események, amelyek nem hagyományos könyvtári keretek között kínálnak kapcsolódási pontot. Erre példa a „Szabad a próza” rendezvényünk, ahol kisvideókat készítünk és kérünk a felolvasásokról. Az idei évben megújul a honlapunk és újraélesztjük a közösségi oldalainkat. Könyvajánlókkal, helytörténeti rövid történetekkel.

Célunk nem feltétlenül az azonnali és folyamatos használat elérése, hanem egy hosszabb távú kapcsolat fenntartása, amelynek kezdete a saját olvasóink kinevelése. Törekszünk arra, hogy jó kapcsolatunk legyen a helyi óvodákkal és iskolákkal.

Dankó Friderika

Pannónia Kulturális Központ
és Könyvtár,
Balatonalmádi

Azt gondolom, szükség van arra, hogy új szemlélettel közelítsük meg a szolgáltatásokat, a nekik nyújtandó lehetőségeket, kollégáimmal együtt azzal is tisztában vagyunk, hogy a hatékony elérésért sokat kell tennünk. Hosszú évek óta szervezünk rendhagyó irodalomórákat, amelyekkel nagyon sok középiskolás osztályt tudunk elhívni intézményünkbe, főleg úgy, ha az órákat például Szécsi Noémi, Balla Gergő, Kemény Lili vagy épp Nyáry Krisztián tartja. Nyugodtan mondhatom, hogy ezeket az alkalmakat már várják az iskolák, a pedagógusokkal is sikerült jó kapcsolatokat kiépítenünk.

Az elmúlt évben a Budapesti Goethe Intézettel közös projektünkben kifejezetten a Z generáció is a célcsoportok között szerepelt. A közösségi média, az álhírek, az internetes világ aktuális problémáit igyekeztünk feldolgozni a csoportokkal, sokszor nemformális módszerekkel, mindezt külsős szakértők bevonásával.

A Belvárosi Fiókkönyvtárunkban néhány éve kialakítottunk egy ún. ifjúsági tanuló teret, amely a könyvtár nyitvatartási idejében várja a fiatalokat, de akár kisebb csoportokat is. A helyiség berendezései (babzsákok, kanapék) is segítenek abban, hogy közösségi térként működhessen a hely. Tisztában vagyunk vele, hogy a Z generáció érzékeny a fenntarthatóság és a társadalmi felelősségvállalás témáira, az elmúlt időszakban elkezdtünk e témákban is programokat szervezni.

A korosztálynak szervezett Könyvtámasz Olvasóklubunk négy éve működik, a foglalkozásokon sok könyvet és kapcsolódó témát tudtunk már átbeszélni a tagokkal. És meg kell említenem azt is, hogy folyamatosan készítünk rövid videós könyvajánlókat, közösségimédia-kampányokat, amelyek reményeink szerint segíthetnek abban, hogy a könyvtár láthatóvá váljon ebben a korosztályban.

Szeifer Csaba

Csorba Győző Könyvtár,
Pécs